

[Fisker.]

at Skattegrundlaget dog ogsaa er undergaaet en betydelig Udvidelse. Det er ikke Skattebeløbets Størrelse, som i og for sig er afgørende for en rigtig Vurdering af Skatte trykket, men det afgørende i denne Forbindelse er, om det Grundlag, hvorpaa Skatte trykket hviler, har den fornødne Bæreevne.

Jeg vil med disse Bemærkninger ikke bestride, at Skatterne er store nok, og at deres Tryk selvfølgelig ogsaa føles tyngende. Vi er rimeligvis alle enige om, at enhver Mulighed for en naturlig Nedgang paa dette Omraade bør udnyttes fuldt ud; men vil man som i det foreliggende Lovforslag ved særlige Bestemmelser nedskære en enkelt Skat — her er altsaa Tale om Amtsskatterne —, maa Betingelsen være, at denne Skat sammenholdt med andre Skatter kan siges at være vokset ganske usædvanlig stærkt.

Det ærede Medlem Hr. Aksel Jensen henviste til Undersøgelser, der er foretaget af K. J. Kristensen. Jeg beklager, at han ikke i sin Omtale af denne Undersøgelse af Ejendomsskatternes Stigning gjorde opmærksom paa noget, som ogsaa findes i denne Undersøgelse, og som er meget interessant. Ejendomsskatterne er nemlig her stillet i Forhold til samtlige direkte Skatter; og det har da vist sig, at de amtskommunale Skatter, som ved Aarhundredets Begyndelse udgjorde 38 pCt. af samtlige direkte Skatter paa Landet, i 1909—10 var faldet til 24 pCt. og senere er gaaet ned til 23 pCt. af det samlede direkte Skattebeløb. Dette vil altsaa sige, at Amtsskatterne trods deres Stigning ikke har kunnet holde Trit med Skatterne taget under eet. Paastanden om disse Skatters uforholdsmæssigt stærke Vækst lader sig derfor ikke opretholde, og Betingelserne for en særlig Nedgang i disse Skatter fremfor alle andre kan af denne Grund ikke siges at være til Stede.

Hvis man nu undersøger Amtskommunernes Regnskaber i de sidste 20 Aar, vil det ses, at for alle Amtsråds kredse er Aaret 1915—16 skelsættende. I Aarene forud udviser de forskellige Udgiftskonti en langsom og jævn Stigning uden Spring af nogen Art; der er her Tale om en naturlig Vækst, der underbygges af en tilsvarende Udvidelse af Skattegrundlaget, og som, derfor heller ikke den Gang har givet Anledning til offentligt fremsatte Krav om andre Beskatningsregler; men fra dette Aar ændres det rolige og ensartede Billede, som de forskellige Amtsråds kredse frembyder, og Beløbene paa Udgiftssiden sættes opefter, Spring i Spring fra Aar til Aar.

Dette gælder naturligvis mere Udgifterne til Vejvæsen og Sygehusvæsen end andre Udgifter. 1915—16 kostede Vejvæsenet Amterne 3,6 Mill. Kr., men allerede 3 Aar efter er Beløbet vokset til 6,1 Mill. Kr., og Sigtningen fortsættes for at kulminere i 1925—26 med 21,6 Mill. Kr. Aarsagerne til denne hurtige og stærke Stigning er velkendte — jeg skal ikke komme dybere ind herpaa —, langt den største Part af disse Vejudgifter er gaaet til Befæstelse af Vejbaner, til Brolægning, Beton og meget stærk Belægning med Skærver, Arbejder, der, naar de en Gang er udført, vil kunne holde en Aarrække og samtidig formindske de daglige Vedligeholdelsesudgifter. De tager saaledes Sigte ikke alene paa Øjeblikkets Krav, men ogsaa et godt Stykke ud i Fremtiden.

Den højtærede Minister har i Bemærkningerne til Lovforslaget peget paa den Dækning af disse Udgifter, som er tilvejebragt ved Motorbeskatningen. Det oplyses her, at Amternes Andel i Motorafgiften i 1920—21 — det første Aar — har udgjort 672 000 Kr. og for 1926—27 er budgetteret til 10,7 Mill. Kr. Efter Oplysninger, som jeg har indhentet, har Amterne for Regnskabsaaret 1927—28 — altsaa for indeværende Aar — modtaget i Motorafgift ikke mindre end 12,4 Mill. Kr. Det lader sig ligeledes med temmelig stor Sikkerhed opgøre, hvor stort et Beløb Motorskatten vil indbringe næste Aar.

For ca. 3 Uger siden har Amterne modtaget Meddelelse om, hvor meget de vilde faa i Motorskat for det første Halvaar, og det bliver i alt 6½ Mill. Kr. Forudsat, at Afgiftsloven havde bestaaet uændret, maatte man herudfra have kunnet regne med, at den samlede Motorindtægt for 1928—29 vilde andrage noget over 13 Mill. Kr.; men da vi nu har faaet andre Afgiftsregler, som vil faa Indflydelse paa Afgiftens Størrelse for det sidste Halvaar af 1928—29 og vistnok forøge Amternes Andel ret betydeligt — Ministeren siger i Bemærkningerne til Lovforslaget, at man kan anslaa denne Forøgelse til 2—3 Mill. Kr. aarlig —, kan man vistnok uden at gaa for vidt regne med en Motorafgift til Amterne for det kommende Aar paa op mod 15 Mill. Kr. Det er, som man vil se, særdeles store og meget stærkt stigende Indtægter, som her tilføres Amtskommunerne.

Jeg har allerede paapeget, at Vejudgifterne synes at have naaet deres Højdepunkt i 1925—26. For 1926—27 lyder Budgetterne paa 21,2 Mill. Kr., og efter de Meddelelser, der findes i „Dansk Vejtidskrift“ for 1927, 2det Hæfte, udviser Aaret 1927—28 en